

बर्गद्रिष्टि

Bargadristi Weekly

साप्ताहिक

वर्ष ७ अंक ३९ पूर्णाङ्क ३२५

२०७९ चैत २७ गते सोमबार

Monday, 10 April. 2023

पृष्ठ ८

मूल्य रु. १०-

नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी) र बहुमतबीच पार्टी एकताबारे पत्रकार सम्मेलन

काठमाडौं। मोहन वैद्य किरण नेतृत्वको नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी(क्रान्तिकारी माओवादी) र धर्मन्द बास्तोला कञ्चन नेतृत्वको नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी(बहुमत) बीच पार्टी एकताबाटो पत्रकार सम्मेलन भएको छ। आज एक कार्यक्रमका बीच २ दलको एकताबारे जानकारी दिन पत्रकार सम्मेलन गरिएको हो।

पार्टी एकताको औपचारिक घोषणा अन्तर्राष्ट्रीय मजदुर दिवस (आउंदो मे १)का अवसरमा हुने नेकपा बहुमतका नेता हेमन्तप्रकाश बलीले जानकारी दिनु भयो।

कुनै समय तत्कालीन नेकपा माओवादीमा सँगै रहेका वैद्य र बास्तोला

पुनः एक ठाउँमा आएका हुन्। दुई दलले गत साउनमै पार्टी एकीकरण गर्ने सम्भवता गरेका थिए।

पार्टी एकीकरणका लागि दुवै पार्टीबाट ६-६ जना गरी १२ जनाको संयोजन समिति बनाइएको थियो। समितिमा क्रान्तिकारी माओवादीका तर्फबाट महासचिव वैद्यसिंह तीचना गजुरेल, हरिभक्त केंडेल, परी थापा, इन्द्रमोहन सिंहेल र रामसिंह श्रीश रहेका थिए भने नेकपा बहुमतबाट संयोजक बास्तोलासहित हेमन्तप्रकाश बली, दीपक चत्ताउरे, गुणराज लोहानी, कृष्ण धमला र देवकला अधिकारी सदस्य थिए।

नेकपा(क्रान्तिकारी माओवादी)का

स्थाई समिति सदस्य सीपी गजुरेलको अध्यक्षता र नेकपा बहुमतका नेता हेमन्तप्रकाश बलीको सञ्चालनमा सो पत्रकार सम्मेलन गरिएको थियो।

ज्ञात अस्त्रात सहीदहरूप्रति एक मिनट मौन धारणद्वारा श्रद्धान्ती अर्पण गर्दै सुरु गरिएको कार्यक्रममा पत्रकारका लागि वितरण गर्न तयार पारिएको संयुक्त प्रेस-वक्तव्य वाचन गरेर सुनाइएको थियो।

कार्यक्रमलाई नेकपा (बहुमत)का संयोजक कञ्चन र नेकपा(क्रान्तिकारी माओवादी)का महासचिव किरणले सञ्चोधन गर्नी र गर्नु भएको थियो।

पत्रकार सम्मेलनमा नेकपा(मशाल) सँगको पार्टी एकता संयोजन समिति र वार्ता जारी रहेको छ। निकट भाविष्यमा नै त्यसँगको पनि एकता बाँकी ७ येजमा

कञ्चनले दिनु भएको थियो।

नेकपा(क्रान्तिकारी माओवादी)का महासचिव किरणले सञ्चोधनका क्रममा भन्नु भयो— “आज धेरै खुशीको दिन हो। हाम्रो पार्टी एकताको प्रयत्नमा सफल भएको छ।

यद्यपि समग्र पार्टी एकताबद्ध गर्ने प्रश्न एउटा महान ऐतिहासिक अभियान हो। संयुक्त प्रेस-वक्तव्य अनुसार जाने र अगाडि बढनेमा हाम्रो पार्टीका तर्फबाट दृढ प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछु।”

पत्रकार सम्मेलनमा नेकपा(मशाल) सँगको पार्टी एकता संयोजन समिति र वार्ता जारी रहेको छ। निकट भाविष्यमा नै त्यसँगको पनि एकता बाँकी ७ येजमा

तीनवटा कम्युनिस्ट पार्टीले संयुक्त रूपमा जनआन्दोलन दिवस मनाए

नवलपारासी - नवलपारासी पार्श्चममा तीनवटा कम्युनिस्ट पार्टीले संयुक्त रूपमा जनआन्दोलन दिवस मनाएका छन्।

नेकपा(क्रान्तिकारी माओवादी) नेकपा(बहुमत) र नेकपा(मशाल)ले बर्द्धाटमा संयुक्त रूपमा जनआन्दोलन दिवस मनाएका भएका हुन्।

कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि नेकपा(क्रान्तिकारी माओवादी)का केन्द्रीय सल्लाहकार तथा जिल्ला ईच्चार्ज सकल्पले क्रान्तिकारीहरूको एकताको लागि आजको दिन महत्वपूर्ण रहेको उल्लेख गर्नुभयो।

उहाले क्रान्तिकारी माओवादी र नेकपा(बहुमत) बीचको एकताले क्रान्तिकारीहरू बीच नयाँ आशा सचार भएको बताउनुभयो।

कार्यक्रममा नेकपा(बहुमत) महाधिवेशन आयोजक समिति सदस्य एवं जिल्ला ईच्चार्ज शिल्पले क्रान्तिकारी एकताबाट देशमा नयाँ धुम्कीकरण शुरू भइसकेको औल्याउनुभयो।

कार्यक्रममा नेकपा(मशाल) का जिल्ला सेक्रेटरी मिलन; जिल्ला सदस्य विस्फोटलगायतले बोल्नुभयो।

कार्यक्रम नेकपा(बहुमत)का जिल्ला संयोजक दिवपको अध्यक्षता क्रान्तिकारी माओवादी जिल्ला सेक्रेटरी समरको संचालनमा भएको थियो।

सुकुम्बासी समुदायको व्यापक उपस्थितिमा हेटोडामा जग्गा कब्जाको घोषणा

हो।

जग्गा कब्जा घोषणा कार्यक्रममा बोल्दै नेकपा(क्रान्तिकारी माओवादी) मकवानुपर्युक्त जिल्ला सेक्रेटरी दिवपालले वर्तमान दलाल संसदीय व्यवस्था गरिए किसान र सुकुम्बासीको पक्षमा नभएर मुझीभर सामन्त, दलाल र नोकरशाहहरूको पक्षमा रहेको कुरा सुकुम्बासीको वस्तीमाथिको अहिलेको राज्य आतकले प्रमाणित गरेको बताउदै सुकुम्बासी समुदायले आफू लायो समयदेखि बसोबास गर्दै आएको यस क्षेत्रमा उनीहरूले विनासर्त अधिकारसहित बसोबासको व्यवस्था नहुँजेल आफ्नो पार्टी सुकुम्बासीहरूको पक्षमा लडिरहेको बताउनु भयो।

उक्त कार्यक्रममा नेकपा(बहुमत)का कार्यक्रममा शक्तिले सुकुम्बासीहरूले बसोबास गर्दै आएको क्षेत्रमा कसैले आक्रमण गर्न आए तिनिहरूको प्रतिकार गर्ने बताउदै सुकुम्बासी समुदायको समस्या समाधान नभएसम्म आन्दोलन नरोकिने बताउनु भयो।

जग्गा कब्जा घोषणा कार्यक्रम पछि दुवै पार्टीले संयुक्त प्रेस विज्ञापि बाँकी ७ येजमा

भारतबाट नेपालीले ल्याएको पैसा खोस्दै एसएसबी बेखर्ची घर फर्कन बाध्य

कञ्चनपुर। बधाडको दुग्धार्थी गाउँपालिका-३ का धर्मराज मुर भास्तोलो हरियाणामा ढावा चलाउँथे। सधैंजसो भिडभाड र व्यस्त रहने त्यो सहरमा उनको ढावा राष्ट्रीय चलेको थियो। घर, व्यवहारले अचेटेपछि

उनले ढावा बिक्री गर्नुपर्याएँ।

उनले २ लाख १३ हजार ५ सय रुपैयाँ भास्त बोक्रेर शुक्रवार परिचयी सीमा नाका बनबास भएर घर फर्किरहेका थिए त्यही बेला उनी भारतीय सीमा सुरक्षा बल बाँकी ७ येजमा

‘वर्तमान स्थितिमा सोलोडोलो कम्युनिस्ट पार्टीहरू वा पूर्व माओवादीहरू एकजुट हुने सम्भावना नै छैन’

(नेपालको वर्तमान अवस्थामा तमसामयिक विषयहरूबाटे नेकपा(क्रान्तिकारी माओवादी)का महासचिव क. मोहन वैद्य किरणसंग लिइएको लिखित अन्तरवार्ता जनगणनामा कातिक १०७६ बाट सामार गरिएको छ - सम्पादक मण्डल)

□ क.मोहन वैद्य ‘किरण’, महासचिव- नेकपा क्रान्तिकारी माओवादी)

महासचिवज्ञ, तत्कालीन ने. क. या. (माओवादी)को नेतृत्वमा नेपालमा दश वर्ष लामो जनयुद्ध सञ्चालन भयो। आफूले उत्कर्षको बेला त्यसले नेपाली समाजमा ल्याएको परिवर्तन र विवर क्रान्तिकारीले प्रदान गरेको महत्वपूर्ण योगदानबाटे सर्वत्र वर्चा हुने गर्दछ्यो। जाज आएर त्यसबाटे विभिन्न कोणबाट नकारात्मक दिप्पणीहरू गरिएको पाइन्दै। त्यसको एकजुट नुहालको विवरणमा र शीर्ष पद्धतिको नेतृत्वले यसबाटे तत्त्वहरू नै हुन्। जहाँसम्म जनयुद्धको विश्वासघात गर्ने मूल नेतृत्वपूर्ण नकारात्मक दिप्पणी गरिएहरू घोर प्रतिक्रियावादी, तिनका दलाल र अवसरादी तत्त्वहरू नै हुन्। जहाँसम्म जनयुद्धको विश्वासघात गर्ने मूल नेतृत्वपूर्ण नकारात्मक दिप्पणी गरिएहरू घोर प्रतिक्रियावादी, तिनका दलाल र अवसरादी तत्त्वहरू नै हुन्।

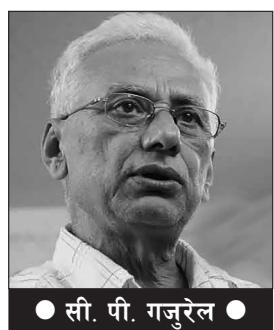
लालौं जनताको सक्रिय सहभागितामा सञ्चालित जनयुद्धले तुला ‘धक्का’ लाएको भविन्दू। त्यसका प्रश्नाडिका कारणहरू को होलावू ?

यस प्रकारको ऐतिहासिक परिघटनाले विश्व क्रान्तिका लागि पनि तुलो उत्प्रेरणा तथा सकारात्मक सदेश दिएको हो। साथै, अंशतः भए पनि गणतन्त्र, सङ्घीयता, धर्मनिरपेक्षता, समावेशी समानुपातिक प्रातिनिधित्व जस्ता विषयलाई उपलब्धिका रूपमा लिनु पर्दछ। यस प्रकारको तथ्य र सत्यप्रति आँखा चिम्बरेर जनयुद्धीर्णी नकारात्मक दिप्पणी गर्नेहरू घोर प्रतिक्रियावादी, तिनका दलाल र अवसरादी तत्त्वहरू नै हुन्। जहाँसम्म जनयुद्धको विश्वासघात गर्ने मूल नेतृत्वपूर्ण नकारात्मक दिप्पणी गरिएहरू घोर प्रतिक्रियावादी, तिनका दलाल र अवसरादी तत्त्वहरू नै हुन्।

विश्वासघात जनसम्पर्णावाद तथा गदारी नै हुनेको छ। वाँकी ८ येजमा जनयुद्धले तुलो धक्का खाएकै हो। यसका प्रश्नाडिका कारणहरू को विश्वासघात, आत्मसम्पर्णावाद तथा गदारी नै हुनेको छ। वाँकी ८ येजमा

क्रान्तिकारी संयुक्त मोर्चाबारे

● सी. पी. गजुरेल ●

नेपालमा सञ्चालित नयाँ जनवादी क्रान्तिका विरोधीहरू, प्रतिकृयावादीहरू, धोखेवाजहरू र विश्वासघातीहरू नेपालमा अब क्रान्ति आवश्यक पनि छैन र सम्भव पनि छैन भन्ने भ्रम फिँजाएर नेपाली जनतालाई निरास र कायर बनाउने कसरत गरिरहेका छन् । नेपाल राष्ट्र र नेपाली जनताका समस्या, राष्ट्रिय स्वाधीनता, जनजीविका र जनतन्त्रका समस्या यथावत् छन् । कतिपय अर्थमा ती समस्या भन्न विकराल बन्दै गएका छन् । त्यसैले नेपालमा क्रान्तिको आवश्यकता पहिलेको भन्दा पनि बढेको छ । २०७५ साल चैत्र २४ गतेको जनप्रदर्शन, नीजि गुठी विधेयकको विरोधमा भएको जनआन्दोलन, प्रतिकृयावादी सरकारले गरेका जनविरोधी निर्णयका विरोधमा भएका एक प्रकारका स्वतः स्फूर्त जनप्रदर्शनहरू नेपालको आभ्नो भूमाग समेटिएको नक्शा, एम.सी.सी. सम्भौताको विरोधमा भएका जनसहभागिताले के स्पष्ट पार्दछन् भने जनता फेरि पनि सङ्घर्षमा उत्रन तयार छन् । जनता यतिखेर क्रान्तिको नेतृत्व गर्न सक्षम पार्टीको खोजीमा छन् । जनताले भरपर्दो क्रान्तिकारी विकल्पको खोजी गरिरहेका छन् । ने.क.पा. (क्रान्तिकारी माओवादी), देशभक्त जनगणतान्त्रिक मोर्चा, नेपाल नै त्यसप्रकारको विकल्प बन्न सक्छन् र बन्नु पर्दै । क्रान्तिका तीन साधनको तयारी भैरहेको छ । क्रान्ति कसैको रहर वा लहड होइन । यो त राष्ट्रको र जनताको आवश्यकताले पैदा गर्न चिज हो । त्यसैले क्रान्ति सम्भव छ ।

होइन । यो त राष्ट्रको र जनताको आवश्यकताले पैदा गर्ने चिज हो । त्यसले क्रान्ति सम्बव छ

विषय प्रवेश

नेपालमा पटक पटक ठुला ठुला
जन सङ्घर्षहरू भए । जन अन्दोलनहरू
भए । नेपाली समाजमा आमुल परिवर्तन
गर्ने उद्देश्यले यहाँका जनताले ठुला ठुला
त्याग र वलिदान गरे । संसरै थर्काउने
दस वर्षे जनयुद्ध भयो । जनताको
सौर्य, वलिदान र त्यागको कीर्तिमान
कायाम भयो । तर, अन्त्यमा जनयुद्धले
धक्का खायो । उक्त जनयुद्धको
नेतृत्व गरिरहेको एउटा हिस्साले
वर्गीय र राष्ट्रिय आत्मसमर्पणको बाटो
समात्यो । त्यो पदक्किले उक्त क्रान्ति
सफलताको बाटोमा अधि बढिरहेको
समयमा देशी, विदेशी प्रतिकृयावादी
शक्तिहरूसँग साँठाँगाँठ गरी त्यसलाई
प्रतिक्रान्तिमा परिणत गर्ने भूमिका
खेल्यो । नेपाली समाजमा केही
मात्रात्मक परिवर्तन त भएको छ तर,

नेतृत्व गर्नु भएको लेख क. सी. पी.
गजुरेल केन्द्रीय अध्यक्ष, दे.ज.मो रुसी
समाजवादी क्रान्ति पश्चात् वहाँकै
पहलपा निर्माण भएको काम्युनिस्ट
पार्टीहरूको तेज्जो अन्तर्राष्ट्रिय सङ्गठन
९ऋक्षष्टतभचल० ले क्रान्तिकारी
संयुक्त मोर्चाको एउटा शोध प्रस्ताव
(Thesis) नै पारित गरेको थियो,
जसलाई आज पनि विश्व काम्युनिस्ट
आन्दोलनको अमूल्य सम्पत्तीका रूपमा
लिइन्छ । कोमिट्टनले सन् १९१७ का
आसपासमा स्थापित र विकसित भएका
काम्युनिस्ट पार्टीहरूका अनुभवलाई
सामान्यीकरण गयो । सन् १९२२
को नवेम्बर ५ देखि दिशम्बर ५ सम्म
भएका तेज्जो र चौथो महाधिवेशनहरूमा
संयुक्त मोर्चाको सिद्धान्तलाई विकसित
गरियो ।

पाइन्छ । महान् लेनिनले प्रत्यक्षरूपमा नेतृत्व गर्नु भएको लेख क. सी. पी. गजुरेल केन्द्रीय अध्यक्ष, दे.ज.मो रुसी समाजवादी क्रान्ति पश्चात् वहाँकै पहलमा निर्माण भएको कम्युनिस्ट पार्टीहरूको तेस्रो अन्तर्राष्ट्रीय सङ्गठन ९४क्रष्टतभचल० ले क्रान्तिकारी संयुक्त मोर्चाको एउटा शोध प्रस्ताव (Thesis) नै पारित गरेको थियो, जसलाई आज पनि विश्व कम्युनिस्ट आन्दोलनको अमूल्य सम्पत्तीका रूपमा लिइन्छ । कोमिन्टर्नले सन् १९१७ का आसपासमा स्थापित र विकसित भएका कम्युनिस्ट पार्टीहरूका अनुभवलाई सामान्यीकरण गच्छो । सन् १९२२ को नवेम्बर ५ देखि दिशाम्बर ५ सम्म भएका तेस्रो र चौथो महाधिवेशनहरूमा संयुक्त मोर्चाको सिद्धान्तलाई विकसित गरियो ।

संयुक्त मोर्चाको कार्यनीतिलाई यसरी परिमाणित गरिएको छ। “त्यसकारण संयुक्त मोर्चा भनेको सामान्यतया त्यस प्रकारको पहल हो जसमा कम्प्युनिस्टहरूले अरू पार्टी र समूहमा आबद्ध र आवद्ध नभएका श्रमिकहरूलाई पनि आफ्ऊो वर्गका तत्कालिक, आधारभूत आवश्यकताको रक्षाका लागि पुँजीपति वर्गका विरुद्ध मिलेर सङ्घर्ष गर्ने प्रस्ताव गर्दछन्। “संयुक्त मोर्चाले पुँजीवादको क्रान्तिकारी सत्ता परिवर्तनका लागि प्रतिवद्ध मजदुरहरूलाई अक्रान्तिकारी मजदुरलाई पनि साथमा लिएर हिँड्ने अनुमति दिन्छ। (उनीहरूले) यी साभा सङ्घर्षद्वारा क्रान्तिकारी समाजवादको पक्षमा अन्य मजदुरलाई पनि ताने प्रयास गर्दछन्।” “क्रान्तिकारी समाजवादीहरूले समग्र मजदुर वर्गका हिसावले अल्पसङ्ख्यकको प्रतिनिधित्व गर्दछन् र संयुक्त मोर्चाले उनीहरूलाई तुलो सङ्ख्यामा भएका अक्रान्तिकारी मजदुरसँग मिलेर काम गर्ने र उनीहरूलाई क्रान्तिकारी राजनीतिको पक्षमा ल्याउने

अवसर दिन्छ । "कम्युनिस्ट पार्टीको कार्यभार सर्वहारा क्रान्तिको नेतृत्व गर्नु हो । सर्वहारा वर्गलाई सत्तामा प्रत्यक्ष धावा बोल्न आह्वान गर्न र यसलाई हासिल गर्न कम्युनिस्ट पार्टीले मजदुर वर्गको बहुमतमा आधारित हुने प्रयास गर्दछ ।"² यसका साथै कोमिन्टर्नले यसरी बनाइने संयुक्त मोर्चामा पार्टीको आफ्ओ स्वतन्त्र पहललाई छाड्नु वा गुमाउनु हैँदैन भने कुरा पनि जोड दिएर उल्लेख गरेको छ । यदि आफ्ओ स्वतन्त्र पहललाई परित्याग गरियो भने अन्य निम्न पुँजीवादी शक्तिहरूको पिछलम्यु हुन सक्ने र अन्त्यमा पार्टीले नै रह्या बदल्से सम्भावना वा खतरा पनि रहन्छ भन्ने कुराको राम्रोसँग हेकका राख्नु आवश्यक छ ।

फासिवाद विरोधी अलराइट्रिय सत्रा

पार्टी प्राप्त संस्कृति संस्कृति समाज

माथ सयुक्त माचाका सामान्य

ଛ ।

क्रान्तिकारी संयुक्त मोर्चा के हो ?
मुख्य दुश्मनका विरुद्ध मुख्य
कार्यसूची र नाराहरू मिले शक्तिहस्तंग
मिले प्रमुख उद्देश्य हासिल गर्नका
लागि संयुक्त रूपमा सङ्घर्ष गर्ने,
विचार, योजना र सङ्गठनको समग्रता
हो संयुक्त मोर्चा । विश्व इतिहासमा
यस प्रकारको पहल र योजनालाई
क्रान्तिकारी कम्युनिस्टहरूले बढी
मात्रामा प्रयोगमा ल्याएको र कार्यान्वयन
गरेको पाइन्छ । तत्कालिन रुसमा
सन् १९१७ मा सम्पन्न युगान्तकारी
समाजवादी क्रान्तिको आसपासको
समयदेखि यसको बढी प्रयोग भएको

चरित्र बदलियो र त्यो समाजवाद र
फासिवादका बिचको युद्ध बन्न पुग्यो ।
यसबारे माओको यो भार्डाईबाट धैरै
कुरा स्पष्ट हुन्छ । माओ भन्नु हुन्छ,
“जुन २२ मा जर्मनीका फासिवादी
शाखकले सोभियत युनियनमाथि हमला
गरे । यो आक्रमणको विश्वासधारी
अपराध केवल सोभियत युनियनका
विरुद्ध मात्र होइन कि सबै देशहरूको
स्वतन्त्रता र स्वाधीनताका विरुद्ध
छ । साभियत युनियनको फासिष्ट
आक्रमणका विरुद्धको पवित्र प्रतिरोध
युद्ध यसको आप्नो रक्षाका लागि मात्र
गरिएको होइन कि फासिवादी दासताका
विरुद्ध मुक्तिका लागि सङ्घर्ष गरिरहेका
राष्ट्रहरूको रक्षाका लागि पनि हो ।
संसारभरका कम्युनिस्टहरूको निमित्त

अबको कार्यभार संसारभरका सबै देशका जनतालाई परिचालन गर्नु, फासिवादका विरुद्ध लड्न र सोवियत युनियनको रक्षा गर्न, चीनको रक्षा गर्न र सबै राष्ट्रहरूको स्वतन्त्रता र स्वाधीनताको रक्षा गर्नका लागि एउटा अन्तर्राष्ट्रिय संयुक्त मोर्चा सङ्गठित गर्नु हो । वर्तमान् अवस्थामा सबै प्रयास फासिवादी दासताका विरुद्ध सदृश्य गर्नका लागि हुनु पर्दछ ।^{१२} कोमिट्नर्को यो नीतिलाई सफलतापूर्वक लागु गर्ने सफल भएकै कारण विश्व स्तरमा कम्युनिस्टहरूका बिचमा मात्र होइन, तत्कालिन सोभियत रूस, अमेरिका, बेलायत लगायतका देशहरूको पनि फासिवाद विरोधी मोर्चा कायम भयो । अनि मात्र जर्मनी, इटाली र जापानको संयुक्त फासिवादी गठबन्धनका विरुद्ध भिषण युद्ध गरेर यो विश्वलाई नै फासिवादको आक्रमण र अत्याचारबाट बचाउन सफलता प्राप्त भयो । यदि कम्युनिस्टहरूको यो नीति सफल हुँदैनथ्यो भने फासिवादलाई रोक्न वा समाप्त पार्न सकिने अवस्था थिएन र विश्वकै मानवजातिले कुन भयावह अवस्थाबाट गुञ्जनु पर्ने थियो, त्यो स्थितिको महजै अनमान गर्न मिकैन्छ ।

स्वतान्त्र्यां सहज जुनानानि सकारात्।
विनियाँ क्रान्ति र क्रान्तिकारी संयुक्त मोर्चा
विश्वमा क्रान्तिकारी संयुक्त
मोर्चाको सफल प्रयोग गरिएका देशहरू
मध्ये चीनको नाम अप्र पझट्किमै
पर्दछ । त्यतिखेर अत्यन्त पिछडिएको
र विशाल देश चीनमा कम्युनिस्ट
पार्टीको नेतृत्वमा क्रान्ति सफल
पार्ने कुरा असाधारण विषय थियो ।
यस प्रकारको क्रान्ति सफल पार्न चीन
कम्युनिस्ट पार्टीले क्रान्तिकारी संयुक्त
मोर्चा बनाउन र कार्यान्वयन गर्ने
खेलेको भूमिकाको तुलो महत्व छ ।
चीन कम्युनिस्ट पार्टीको नेतृत्वमा करिव
२५ वर्ष निरन्तर चलेको सशस्त्र सङ्घर्ष
मध्ये अलग अलग समयमा तीन वटा
क्रान्तिकारी गृहयुद्धहरू र साम्राज्यवादी
आक्रमणका विरुद्धको लामो समयको
क्रान्तिकारी संयुक्त मोर्चाका बिचबाट
चिनियाँ समाज गुञ्जनु परेको थियो । ती
सबैका विषयमा यहाँ चर्चा गर्नु सम्भव
छैन । उक्त क्रान्तिको प्रत्यक्ष नेतृत्व
गर्नु भएका क. माओको यो संश्लेषण
मात्र यहाँ प्रस्तुत छ । “सुन यात् सेनको
देहान्त भएको २४ वर्ष बितेका छन्,
चीन कम्युनिस्ट पार्टीले नेतृत्व गरेको
चिनियाँ क्रान्तिले सिद्धान्त र व्यवहार
दुवै पक्षमा निकै तुलो विकास गरेको
छ तथा चीनको अनुहार व्यापक रूपमा
परिवर्तन गरेको छ । अहिलेसम्म
चिनियाँ जनताले हासिल गरेको प्रधान
र आधारभूत अनुभवका दुईवटा पक्ष
छन् : (१) आन्तरिक रूपमा जन
समुदायलाई जागृत गराउने । अर्थात्
मजदुर वर्गको नेतृत्वमा मजदुर वर्ग,

किसान, सहरिया निम्न पुँजीपति वर्ग र राष्ट्रिय पुँजीपति वर्गलाई मिलाएर घेरेलु संयुक्त मोर्चा बनाउने र यसबाट अधिकढर भजदुर मजदुर वर्गको नेतृत्वमा र मजदुर किसान वर्गको एकतामा अधारित जनताको जनवादी अधिनायकत्व भएको राज्य व्यवस्थाको स्थापना गर्ने । (२) वाट्य रूपमा, हार्मासँग समानताको व्यवहार गर्ने विश्वका ती राष्ट्रहरूसँग साझा सझाईरहरूमा एकतावद्ध हुने । अर्थात्, सोभियत सझाईसँग, जनताका जनवादीहरूसँग र अन्य सबै देशका सर्वहारा र व्यापक जनसमुदायसँग मिलेर जाने तथा एउटा अन्तर्राष्ट्रिय संयुक्त मोर्चा निर्माण गर्ने”¹³

यहाँ क. माओले आनंदिक र वाह्य दुर्दि किसिमक क्रान्तिकारी संयुक्त मोर्चा निर्माण गर्नुपर्ने कुराको महत्वमाथि प्रकाश पाई, त्यसको निमित आधार के हुन् भन्ने पनि स्पष्ट पार्नु भएको छ । भियतनामको ऐतिहासिक अनुभव भियतनाम त्यतिथेर पनि नेपाल जस्तै गरिब देश थियो । त्यहाँ हो चि मिन्हको नेतृत्वमा त्यहाँको मजदुर पार्टीले क्रान्तिकारी आन्दोलनलाई अधि बढायो । त्यो कुरा अमेरिकी साम्राज्यवादलाई सह्य भएन । देशको उत्तरी भागमा पार्टीको पकड बलियो भएकोले सम्पूर्ण भियतनाममाथि कब्जा जमाउन सकेन र भियतनामलाई उत्तर र दक्षिण दुईवटा भियतनाम बनायो, बल प्रयोगद्वारा ।' ६० को दशकमा अमेरिकाले दक्षिण भियतनाममा त्यहाँका राष्ट्रियाती, गद्धारहस्को कठपुतली सरकार बनायो । त्यही सरकारको "अनुरोध"को नाममा र त्यही सरकारलाई "सहयोग" गरेको नाममा अमेरिकी साम्राज्यवादले समाजवादी भियतनाममाथि भिषण आक्रमण गयो । एक त गरिब देश त्यसमाधि

पनि अमेरिकी साम्राज्यवादले यति धेरै बम् खसाल्यो कि त्यसबाट अनगिन्ती जन धनको क्षति भयो । तैपनि, तीन वटा प्रमुख कारणले गर्दा भियतनामी जनता विश्वकै सबैभन्दा शक्तिशाली दुश्मनसँग कृति पनि नभुकिक्न लड्न र अमेरिकी साम्राज्यवादलाई पराजित गर्न सफल भए । (१) साहशी, देशभक्त र अनुशासित भियतकंग छापामारहरू (२) देशभित्र अत्यन्त बलियो क्रान्तिकारी संयुक्त मोर्चा, जसमा देशका लगभग सबै जसो जनता सद्ग्राहित भएर लडे । (३) विश्वस्तरका जनतासँग घनिष्ठतम एकता । यीतसम्म कि अमेरिकी साम्राज्यवादको विरोध र भियतनामी जनताको पक्षक्षमा स्वयम् अमेरिकाभित्रै हजारौं मानिस लाम्बद्व 'पहिले सामन्त, दलाल र नोकरशाही पुँजीपति वर्गको शासन थियो भने अहिले दलाल, नोकरशाही पुँजीपति वर्ग र सामन्त वर्गको शासन छ । नेपालमा वाट्यरूपमा शोषण र उत्तीडन गर्ने प्रतिकृयावादी शक्ति भनेका साम्राज्यवाद र भारतीय विस्तारवाद हुन् । यी आन्तरिक र वाट्य दुश्मन शक्तिहरूको शासनलाई समाप्त पारी जनगणतन्त्रको स्थापना गर्नु नेपाली क्रान्तिको मुख्य कार्यभार हो ।' ट जनगणतन्त्र कातिक २०७८ भए । अमेरिकी सरकारले लागु गरेको अनिवार्य सैनिक भर्तीको खुलै रूपमा अवज्ञा भयो । जनताका विचमा लोकप्रिय अमेरिकीहरू अमेरिकाकै जेलमा जान तयार भए । अन्त्यमा, अमेरिकी सरकार लाज ढाक्नेसम्मको सम्झौतासम्म पनि गर्न असफल भएका कारण लज्जित भएर भियतनामबाट भाग्नु पत्त्यो । त्यतिखेरको भियतनामी

क्रान्तिकारी जनताको वीरताले भरिपूर्ण
यो शानदार उदाहरणले संसारभर लाखों
क्रान्तिकारीहरूलाई प्रेरणा दिइ नै
रह्यो ।

कही अन्य अन्तर्राष्ट्रिय अनुभवहरू

क्रान्ति सफल भएका अथवा क्रान्ति व्यापकरूपमा अधि बढेका देशमा क्रान्तिकारी संयुक्त मोर्चाको निर्माण र च्यसको सफल प्रयोगले धैरै महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको पाइन्छ । समकालिन विश्वमा चलिरहेका महत्वपूर्ण क्रान्तिहरूबाट पनि यिनै तथ्यहरूको पुष्टि भएको छ । हामी भारत र फिलिपिन्सको उदाहरणलाई लिन सकदछौं । भारतमा त्यहाँको भा.क.पा. (माओवादी)को नेतृत्वमा छापामार जनसेना (PLGA) कृयाशिल छ र साथसाथै क्रान्तिकारी संयुक्त मोर्चा पनि अधि बढिरहेको छ - 'क्रान्तिकारी जनवादी मोर्चा' । प्राप्त जानकारी अनुसार यो क्रान्तिकारी संयुक्त मोर्चा मजदुर, किसान, युवा, विद्यार्थी, महिला र क्रान्तिकारी सास्कृतिक मोर्चा आदि जन वर्गीय मोर्चाहरूको फेरेसन हो । यसमा अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा साप्राज्यवाद विरोधी क्रान्तिकारी संयुक्त मोर्चा, अखिल भारत जन प्रतीरोध मंच ९८५४८० पनि सामेल थिए । भारतका विभिन्न राज्यहरूमा यो मोर्चाको

विस्तार गरिएको पाइन्छ । फिलिपिन्स कम्युनिस्ट पार्टीको नेतृत्वमा सन् १९८० देखि उत्तर चढावकै बिचबाट जनयुद्ध चलिरहेको छ । पार्टीको नेतृत्वमा नयाँ जनमुक्ति सेना क्रियाशिल छ । यसको साथसाथै सशक्त क्रान्तिकारी संयुक्त मोर्चा पनि क्रियाशिल छ - राष्ट्रिय जनवादी क्रान्तिकारी मोर्चा ९८८० । यो क्रान्तिकारी संयुक्त मोर्चा राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा कार्यरत रहेको पाइन्छ ।

क्रान्तिका तीन साधनको प्रश्न

हामीले माथि क्रान्तिकारी संयुक्त मोर्चाबारे छलफल गरिसकेका छौं । एउटा लेखका सिमा भित्र रहनुपर्ने भएको हुनाले अन्य देशका क्रान्तिकारी संयुक्त मोर्चाका विषयमा विस्तृत चर्चा गर्न सकिएन । आवश्यकता अनुसार यो विषयमा पछि पनि चर्चा गर्न सकिने छ । यतिखेर हाम्रा अगाडि उपस्थित मुख्य विषय हो - नेपाली विशेषता अनुसार बलियो र व्यापक क्रान्तिकारी संयुक्त मोर्चा कसरी निर्माण गर्ने र नेपाली क्रान्तिको व्यवहारमा यसको सही किसिमको प्रयोग कसरी गर्ने ! यहाँ पुनः क. माओको एउटा प्रसिद्ध कथनलाई प्रस्तुत गरिएको छ : माओ भन्नु हुन्छ : “हाम्रा २८ वर्षहरू नितान्त भिन्न छन् । हामीसँग प्रशस्त मूल्यवाद् अनुभवहरू छन् । एउटा मार्क्सवाद-लेनिनवादको सिद्धान्तबाट सुसज्जित, आत्मालोचनाको पद्धतिलाई प्रयोग गर्ने र आम जन समुदायसँग जोडिएको अत्यन्त अनुशासित पार्टी, यस प्रकारको पार्टीको नेतृत्वमा एउटा सेना, यस प्रकारको पार्टीको नेतृत्वमा क्रान्तिकारी वर्धहरूको र सबै क्रान्तिकारी समुहरूको एउटा संयुक्त मोर्चा - यिनै ती तीनवटा मुख्य हतियारहरू हुन् जसका कारण हामीले दुश्मनलाई पराजित गच्छौं ।”^४ सामनवाद र साम्राज्यवाद विरोधी मोर्चा नेपाल एउटा अर्ध-सामन्ती र नव, अर्ध-औपनिवेशिक राष्ट्र हो । यहाँ लामो समयदेखि सामन्त, दलाल र नोकरशाही पुँजीपति वर्गले निरन्तर शासन चलाइरहेको छ । २०६४ सालमा सम्पन्न समिक्ष्यादान सभाको पहिलो

बैठकले नेपालमा विगत २४० वर्षसम्म शासन गर्दै आएको राजतन्त्रको अन्त्यको घोषणा गरेपछि केही पार्टी र तिनका नेताहरूले नेपालमा पुँजीवाद आएको र अब नेपालमा समाजवाद आउँदै छ भने जस्ता भ्रामक प्रचारवाजी पनि गरिरहेका छन् । वास्तविकता के हो भने राजतन्त्रको अन्त्यपछि सामन्त वर्गको भूमिका दलाल र नोकरशाही पुँजीपति वर्गको भन्दा पछाडि परेको छ । त्यो वर्गको हैरियत कमजोर भएको छ । पहिले सामन्त, दलाल र नोकरशाही पुँजीपति वर्गको शासन थियो भने अहिले दलाल, नोकरशाही पुँजीपति वर्ग र सामन्त वर्गको शासन छ । नेपालमा वाह्यरूपमा शोषण र उत्पीडन गर्ने प्रतिकृयावादी शक्ति भनेका समाजवाद र भारतीय विस्तारवाद हनु । यी आन्तरिक र वाह्य दुश्मन शक्तिहरूको शासनलाई समाप्त पारी जनगणतन्त्रको स्थापना गर्नु नेपाली क्रान्तिको मुख्य कार्यभार हो । यसको निमित्त क्रान्तिकारी संयुक्त मोर्चाको महत्वपूर्ण भूमिका हुने कुराका विषयमा त माथि व्याख्या गरिसकिएको छ ।

सङ्घर्षको र सत्ताको साधन

क्रान्तिकारी संयुक्त मोर्चाका प्रमुख रूपमा दुई किसिमका भूमिका हुन्छन् । सङ्घर्षको साधन र सत्ताको साधन । परिस्थिति अनुसार कुनै बेला एउटा भूमिका प्रधान हुन्छ भने कुनै अर्को परिस्थितिमा अर्को भूमिका प्रधान हुने गर्दछ । प्रारम्भिक चरणमा यसको प्रमुख भूमिका सङ्घर्षको साधनको रूपमा हुन्छ । सङ्घर्षको विकास सँगसँगै क्रान्तिकारी संयुक्त मोर्चाको भूमिकामा पनि परिवर्तन हुँदै जान्छ । सर्वहारा वर्ग, मजदुर, किसान, निम्न पुँजीपति वर्गहरूको शक्ति मजबुत भएका ठाउँमा स्थानीय रूपमा एक

प्रकाराले सत्ताको अभ्यास पनि गर्दै जाने क्रम अधि बढून सकदछ । देशको 'तत्कालिन ने.क.पा. (माओवादी)को नेतृत्वमा जनयुद्ध अगाडि बढौदै गएपछि क्रान्तिकारी संयुक्त मोर्चाको भूमिका पनि त्यसैअनुसार बढौदै गएको थियो । जनयुद्धको विकास हुने क्रममा स्थानीय सत्ताको भूणहरू देखा पर्दै गए । स्थानीय जनसरकारहरू पनि निर्माण हुँदै गएका थिए । ती स्थानीय जनसरकारहरू वास्तवमा क्रान्तिकारी संयुक्त मोर्चाका सरकारहरू थिए । त्यसको नेतृत्व एउटा निश्चित प्रकृयाबाट पार्टीले गर्दथ्यो र जनमुक्ति सेनाले त्यसको सुरक्षामा भूमिका खेल्दथ्यो । देशको झण्डै ८० प्रतिशत भूभागमा जनसरकारले राज्य सञ्चालन गरिरहेको हामी बताउने गर्दथ्यौं । कथित शान्ति सम्झौताका नाममा प्रचण्ड र बाबुरामले क्रान्तिलाई धोका दिएर आत्मसमर्पणको बाटो समातेपछि गरिएको एउटै हस्ताक्षरबाट सबै जनसरकारको विघटन गरिएको थियो ।' ठुलो हिस्सा वा सम्पूर्ण देश नै क्रान्तिकारीहरूको पकडमा आएको बेलामा यसले सबै स्तरमा सत्ताको साधनको भूमिका खेल्से काम गर्दछ । यस प्रकार, क्रान्तिकारी संयुक्त मोर्चा विद्यमान प्रतिकृयावादी सत्ताको विकल्प बन्न सकदछ । यो सत्ताको विकल्प नै सम्भव छैन भन्ने प्रचारवाजी भैरहेको बेलामा स्पष्ट विकल्पको चित्र दर्शाउने कुराको पनि ठुलो महत्व छ ।

संयुक्त मोर्चामा पार्टीको स्वतन्त्र भूमिका

संयुक्त मोर्चामा अत्यन्तै उद्दे गरेको विषय के हो भने संयुक्त मोर्चा बनिसकेपछि बाँकी २ येजमा

३४औं जनआन्दोलन दिवस दाढ़मा सम्पन्न

३४औं जनआन्दोलन दिवस भव्य सम्पन्न

तुलसीपुर। दाढ़मा ३४औं राष्ट्रिय जनआन्दोलन दिवस भव्य सम्पन्न भएको छ। नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी), नेकपा (बहुमत) र नेकपा (मशाल)ले संयुक्तरूपमा २०४६ चैत २४ को जनआन्दोलन दिवस मनाएका हुन्।

तुलसीपुरको अरनिको मैदानबाट बाजाराजा सहितको र्यातीले बजार परिक्रमा गरी बसपार्कमा गएस भामा

परिणत भएको थिए। "३४औं जनआन्दोलन दिवस सफल पारे, प्रतिक्रियावादी दलाल संसदीय व्यवस्था खोरेज गरौ, आकासिंदो महानी नियन्त्रण गर, राष्ट्रिय स्वाधीनताको रक्षा गरौ, नयाँ जनवादी गणतन्त्र स्थापना गरौ," गणभेदी नारा लगाउँदै जुलूसले बजार परिक्रमा गरेको थिए।

उक्त सभालाई नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी) का केन्द्रीय सदस्यहरू हिरामण दुखी, समीर केसी, नेकपा

(मशाल) का केन्द्रीय सदस्य शशिधर भण्डारी, नेकपा (बहुमत)का जिल्ला सदस्य अमर खड्काले सम्बोधन गरेका थिए। सम्बोधनका क्रममा वक्ताहरूले पञ्चायतका विरुद्ध २०४६ चैत २४ मा तात्कालिन संयुक्त राष्ट्रिय जनआन्दोलन संयोजन समितिको नेतृत्वमा राजनन्तरलाई धुँडा टेकाउन बाध्य पार्ने आन्दोलन गरिएको चर्चा गर्दै बापमोर्चा र काङ्गेसले जनताको आन्दोलनमाथि धोका दिए बहुलीय

व्यवस्थामा आन्दोलन तुहाएको तथ्य उजागर गरे। उनीहरूले त्यतिबेलाको आन्दोलनको लक्ष्य अझै पूरा नभएकोले पुनः तेस्रो जनआन्दोलन गर्नुपर्ने कुरामा जोड दिए।

सभाको सञ्चालन बहुमतका मनोजले गरेका थिए भने अध्यक्षता क्रान्तिकारी माओवादीका जिल्ला सेक्रेटरी तिलक विकले गरेका थिए। सभालाई मशालका शाशिधर बुढाथोकीले गरेका थिए।

प्रदेश नं. ६ को संयुक्त मोर्चा र जबस मोर्चाको संयुक्त भेला सम्पन्न

सुर्खेत। नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) कर्णाली प्रदेश समितिको आयोजनामा देशभक्त जनगणतान्त्रिक मोर्चा, नेपाल लगायत अन्य जनवर्गीय संगठनको संयुक्त प्रदेश भेला तेज ब्रिक्रम शाहीको अध्यक्षतामा र प्रदेश सचिव प्रकाश उर्जाको प्रमुख आतिथ्यमा सम्पन्न भयो।

सबै नव निर्वाचित संयोजक र प्रदेश सदस्यहरूको संख्या तल दिइएको छ:

१. देजमो नेपाल कर्णाली प्रदेश संयोजकमा तेज विक्रम शाही र ११जना प्रदेश सदस्यहरू

२. क्रान्तिकारी युवा लिंग प्रदेश संयोजकमा विकल्प र ११जना प्रदेश सदस्यहरू

३. अनेस्पवियु (क्रान्तिकारी)को प्रदेश अध्यक्ष नेत्र शाहीको संयोजकत्वमा १५जना प्रदेश सदस्यहरू

४. ट्रेड युनियन महासंघ प्रदेश संयोजक जे वि सुनार र ७ जना प्रदेश सदस्यहरू

५. स्वास्थ्यकर्मी महासंघ प्रदेश संयोजक अर्जुन र ७ जना प्रदेश सदस्यहरू

६. इन्जिनियरिङ विभाग प्रदेश प्रमुख आयोजना सुवेदी र ५ जना प्रदेश सदस्यहरू

७. अनेमसंघ (क्रान्तिकारी) प्रदेश संयोजक

जानकी चन्दको संयोजकत्वमा ९ जना प्रदेश सदस्यहरू

१०. संहित वेपता धाईते अपाङ्ग संयोजक विक्रम, र विष्वात र ९ जना प्रदेश सदस्यहरू

११. कर्मचारी इन्वार्ज र संयोजक क. एन न्यौपाने र लोकेन्द्र उ जना प्रदेश सदस्यहरू

१२. शिक्षक लेखक युद्धीजिवि लेखक संयोजक, एन. न्यौपाने र रोशनि, प्रचल ९ जना प्रदेश सदस्यहरू

१३. प्राध्यापक संयोजक कमरेड हरी, ५ जना प्रदेश सदस्यहरू

१४. दलित मोर्चा संयोजक कमरेड ललित सुनार ११ जना प्रदेश सदस्यहरू

१५. अनेमसंघ (क्रान्तिकारी) प्रदेश संयोजक

१६. नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) विक्रम शाही र ११जना प्रदेश सदस्यहरू

१७. नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) विक्रम शाही र ११जना प्रदेश सदस्यहरू

१८. नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) विक्रम शाही र ११जना प्रदेश सदस्यहरू

१९. नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) विक्रम शाही र ११जना प्रदेश सदस्यहरू

२०. नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) विक्रम शाही र ११जना प्रदेश सदस्यहरू

२१. नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) विक्रम शाही र ११जना प्रदेश सदस्यहरू

२२. नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) विक्रम शाही र ११जना प्रदेश सदस्यहरू

२३. नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) विक्रम शाही र ११जना प्रदेश सदस्यहरू

२४. नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) विक्रम शाही र ११जना प्रदेश सदस्यहरू

२५. नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) विक्रम शाही र ११जना प्रदेश सदस्यहरू

२६. नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) विक्रम शाही र ११जना प्रदेश सदस्यहरू

२७. नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) विक्रम शाही र ११जना प्रदेश सदस्यहरू

२८. नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) विक्रम शाही र ११जना प्रदेश सदस्यहरू

२९. नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) विक्रम शाही र ११जना प्रदेश सदस्यहरू

३०. नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) विक्रम शाही र ११जना प्रदेश सदस्यहरू

३१. नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) विक्रम शाही र ११जना प्रदेश सदस्यहरू

३२. नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) विक्रम शाही र ११जना प्रदेश सदस्यहरू

३३. नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) विक्रम शाही र ११जना प्रदेश सदस्यहरू

३४. नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) विक्रम शाही र ११जना प्रदेश सदस्यहरू

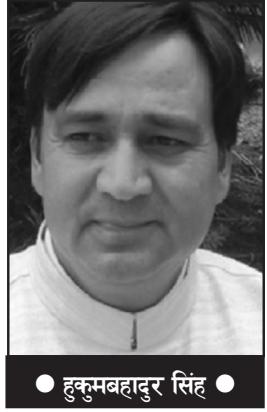
३५. नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) विक्रम शाही र ११जना प्रदेश सदस्यहरू

देशभक्त जन गणतान्त्रिक मोर्चाद्वारा ३५ बुँदे मागसहित मुख्यमन्त्रीलाई ज्ञापनपत्र

१२. देशभक्त जन गणतान्त्रिक मोर्चा, नेपाल कर्णाली प्रदेश समितिले कर्णालीका मुख्यमन्त्री राजकुमार शर्मालाई भेटेर विभिन्न ३५ बुँदे ज्ञापन पत्र बुझाएको छ। ज्ञापन पत्रमा माथिल्लो कर्णाली विद्युत परियोजनासम्बन्धी सम्भूता खारेज गर्नेदेखि स्थानीय तहमा भइहरूको डोजेर आतङ्क बन्द गर्न भएको छ। माथिल्लो कर्णाली नेपालको राष्ट्रिय हित र स्वाधीनता विपरीत सम्भूता भएको देशभक्त जन गणतान्त्रिक मोर्चाको ठहर। देशभक्त जन गणतान्त्रिक मोर्चाको प्रदेश अध्यक्ष तेजविक्रम शाहीले अथाह सम्भावना बोकेको कर्णाली प्रदेशले राजनीतिक पार्टीका नेताहरूको बेइमानी, षड्यन्त्र र छलाभासका कारण यहाँका जनताले विगतबाट भोग्दै आएका पीडा आज पनि भोग्दैरहेको बताए।
१३. सुर्खेत। देशभक्त जन गणतान्त्रिक मोर्चा, नेपाल कर्णाली प्रदेश समितिले उत्खनन गर्नुका साथै अन्य खिन्ज यारियोस्।
१४. सुर्खेतको चौकुने सिमेन्ट उद्योग यारियोस्।
१५. प्रदेशभित्र निर्माणाधीन सदकहरू मापदण्ड अनुसार निर्माणमा कडाइपूर्वक अनुगमन र स्टरोन्नति गरियोस्।
१६. खेतीयोग्य र कृषि उत्पादन हुने जमिनमा जथाभावी घर घडेरी निर्माण गर्ने काममा रोक लगाइयोस्।
१७. सुकुमारीहरू पहिचान गरी बसोबासको व्यवस्था गरियोस्।
१८. सरकारी अस्पतालहरूको गुणस्तर सुधार गरी स्वास्थ्य विमा प्रभावकारी बनाए स्वास्थ्य सेवालाई सहज एवं सर्वसुलभ र चकों शुल्क नियन्त्रण गर्नुका साथै आयुर्वेदिक औषधालयमा सम

माक्सवादी लेनिनवादी दृष्टिकोणमा समावेशी प्रजातन्त्र

● डूबुमवहादुर सिंह ●

१. भूमिका

दशवर्ष माओवादी जनयुद्धको जगमा उठेको जनआन्दोलन २०६२/६३ को सफलतासँगै नेपालको राजनीतिमा पनि समावेशीकरण भने शब्दले अति नै महत्व दिए प्रयोग गर्ने गरिदैछ। नेपालका पुँजीवादी राजनीतिक दलहरू, दक्षिणपश्चीमयुनिस्टहरू र तिनीहस्तको राजनीतिको प्रभावमा भएका नागरिक समाज, गैर सरकारी संघ संस्थाहरू, वौद्धिक वर्गहरू आदि सबैते यसलाई आफ्नो राजनीतिको अहिलेको मूल एजेण्टा बनाएका छन्।

समावेशी प्रजातन्त्र भनेको कुनै नयाँ विचार नभई पुँजीवादी प्रजातन्त्र के एउटा नयाँ अवधारणा हो, जसलाई टाकिस फोटोपाउलसले विकास गरेका थिए। टाकिस फोटोपाउलस १४ अक्टुबर १९४० मा ग्रीकमा जन्मेका थिए। उनले १९६७ देखि १९७४ सम्पर्को ग्रीकमा जन्मता सैनिक शासनको विश्वदूचलाएको आन्दोलनमा क्रान्तिकारी ग्रीक लेफ्टको संगठनमा रहेर संघर्ष गरेका थिए र १९६८ मा लण्डनमा भएको प्रसिद्ध विद्यार्थी आन्दोलनमा भाग लिएका थिए। उनले अन्तिम अवधारणा आन्दोलनमा भाग लिएका थिए। उनले अहिले “प्रजातन्त्र र प्रकृति” नामक एउटा अन्तर्राष्ट्रिय पत्रिकाको सम्पादकको रूपमा काम गर्दछन्। यो पत्रिकाले समावेशी प्रजातन्त्रको बारेमा व्याख्या र विश्लेषण गर्ने र त्यसको प्रचारप्रसार गर्ने गर्दछ। उनले २० वर्षदेखि नर्थ लण्डनको विश्वविद्यालयमा पढाउँदछन्।

समावेशी प्रजातन्त्रबाटे उनले आफ्नो भनाइन्दै यसरी सुरु गरेका छन् : वर्तमान विश्वले वहुआयामिक (आर्थिक, पर्यावरणीय, सामाजिक, सांस्कृतिक र राजनीतिक) सङ्कटको समाना गरेको छ, जुन बजार अर्थतन्त्र, प्रतिनिधिमूलक प्रजातन्त्र र तीसँग सम्बन्धित पिरामिडिय सरचनाको परिणामको रूपमा शक्तिकेन्द्रीकरणले गर्दा भएको छ।

टाकिस फोटोपाउलसको भनाइगा समावेशी प्रजातन्त्र जसले शक्तिको सबै तहमा समान वितरणको अवधारणा लिन्छ र यसलाई वर्तमान सङ्कटको समाधानको एउटा वाटोको रूपमा उनले आर्थिक प्रजातन्त्रको नमूनालाई राज्यविहीन, बजारविहीन र नगद (पैसा) विहिनको रूपमा प्रस्तुत गरेका छन्। तर उनले यो भन्दछन् कि आर्थिक प्रजातन्त्रको माग समावेशी प्रजातन्त्रका अन्य मागहरू जिति कै बारावी महत्व छ।

समावेशी प्रजातन्त्रले यसलाई राज्यविहीन, बजारविहीन र नगद (पैसा) विहिनको रूपमा प्रस्तुत गरेका छन्। तर उनले यो भन्दछन् कि आर्थिक प्रजातन्त्रको माग समावेशी प्रजातन्त्रका अन्य मागहरू जिति कै बारावी महत्व छ। समावेशी प्रजातन्त्रले प्रजातन्त्रलाई बढाता प्रत्यक्ष राजनीतिक, आर्थिक, पर्यावरणीय प्रजातन्त्रको रूपमा व्याख्या गर्दछ र साथै समाजिक वास्तविकतामा आधारित हुनु पर्दछ भने मान्यता राख्दछ। छोटकारीमा समावेशी प्रजातन्त्र भनेको समाजिक संगठनहरूको एउटा रूप हो, जसले समाजलाई अर्थ, राजनीति र प्रकृतिसँग पुर्नर्मिलन गर्दछ। यसको मतलब उनको विचारमा प्रत्यक्ष प्रजातन्त्र र सामाजिक वास्तविकतामा उभयनिर्णय हो।

समावेशी प्रजातन्त्रको अवधारणालाई उनले निम्न दुर्ऊ औटा प्रमुख ऐतिहासिक परम्पराहरूको एकताको आधारमा व्याख्या र विश्लेषण गर्ने कोशिश गरेका छन्: प्रथम, परम्परागत प्रजातन्त्रवादी र समाजवादी, व्याधि यसमा महिलावादी, उग्र हरित, र दक्षिणमा भएका मुक्ति आन्दोलनको समावेशी गरिएको छ।

द्वितीय, समावेशी प्रजातन्त्रले विश्वलाई वहुपक्षिय सङ्कटमा फसिरहेको एउटा समस्याको रूपमा लिन्छ, यसो हुनुको मूल कारणमा प्रजातन्त्रको नाममा प्रतिनिधिमूलक प्रजातन्त्र र यसले निर्माण गरेका अनेक प्रकारका माथिदेखि तलसमका संरचनाहरू, बजार अर्थतन्त्रमा आधारित प्रणालिको परिणाम स्वस्त्र शक्ति र सामर्थ्य आदि सबै केही सिमित देश, व्यक्ति र संस्थाहरूको हातमा केन्द्रीकृत हुन्दै जानु नै हो।

२. समावेशी प्रजातन्त्रका समाज

टाकिस फोटोपाउलसले समावेशी प्रजातन्त्रको समाजलाई निम्न चार औटा भागहरूमा बँडेको छन् :

३. राजनीतिक अथवा प्रत्यक्ष प्रजातन्त्र

राजनीतिक क्षेत्रमाथि जनताको “शक्ति” को प्राधिकार नै राजनीतिक वा प्रत्यक्ष प्रजातन्त्र हो। अर्को शब्दमा, राजनीतिक प्रजातन्त्रले

राजनीतिक क्षेत्रमाथि जनताको प्राधिकार जस्तै आर्थिक प्रजातन्त्र भनेको जनताको आर्थिक क्षेत्रमाथिको प्राधिकार हो। यसको अर्थ हो नागरिक समाजले सबै प्रमुख आर्थिक समस्याहरूको बारेमा निर्णय लिन्दै, खासगरी त्यस्ता निर्णयहरू जसले आधारभूत आवश्यकताहरू पूरा गर्ने असर पार्दछन्। समावेशी प्रजातन्त्रमा उत्पादनका साधनमाथि उत्पादनशील स्रोतहरूलाई स्वामित्व स्थापित गर्ने हुनु पर्छ। मतलब उत्पादनका साधनहरूमाथिको आधिकारिक स्वामित्व हुनुपर्छ।

मान्यता राख्दछ कि जनता र जनता नै सम्पूर्णको रूपमा सबै राजनीतिक कार्यहरूको बारेमा प्रतिनिधि वेग आफै निर्णयहरू लिन्दैन। किन कि जसलाई आज प्रतिनिधिमूलक प्रजातन्त्र भन्ने गरिन्छ, त्यो एउटा भुटो वा नक्कली प्रजातन्त्र भन्ने गर्ने असर पार्दछ। किन यसो भयो भने त्यसमा एउटा वार्तावादी राजनीतिक दलहरू, वौद्धिक वर्गहरू आदि सबैते यसलाई आप्नो राजनीतिको अधिकारिक स्वामित्व हुनुपर्छ।

यसकारण राजनीतिक वा प्रत्यक्ष प्रजातन्त्र समाजको एउटा प्रकार हो जहाँ जनता प्रत्यक्ष समाजलाई देखिन्दै त्यसमाजलाई र यसलाई आधारभूत अवश्यकताहरू पूरा गर्ने असर पार्दछन्। यसको मतलब यो हो कि प्रत्यक्ष प्रजातन्त्र भन्ने गर्ने असर पार्दछ।

२.१ आर्थिक प्रजातन्त्र

राजनीतिक क्षेत्रमाथि जनताको प्राधिकार जस्तै आर्थिक प्रजातन्त्र भनेको जनताको आर्थिक क्षेत्रमाथिको प्राधिकार हो। यसको अर्थ हो नागरिक समाजले सबै प्रमुख आर्थिक समस्याहरूको बारेमा निर्णयहरू लिन्दै, खासगरी त्यस्ता निर्णयहरू जसले आधारभूत आवश्यकताहरू पूरा गर्ने असर पार्दछन्। यसको मतलब यो हो कि प्रत्यक्ष प्रजातन्त्रलाई वार्तावादी राजनीतिक दलहरूलाई तानाशाहहरूको वर्षहरू पनि भन्ने गर्नु पर्छ। यसको मतलब यो हो कि प्रत्यक्ष प्रजातन्त्रलाई वार्तावादी राजनीतिक दलहरूलाई तानाशाहहरूको वर्षहरू पनि भन्ने गर्नु पर्छ।

यसकारण राजनीतिक क्षेत्रमाथि जनताको प्राधिकार जस्तै आर्थिक प्रजातन्त्र भनेको जनताको आर्थिक क्षेत्रमाथिको प्राधिकार हो। यसको अर्थ हो नागरिक समाजले सबै प्रमुख आर्थिक समस्याहरूको बारेमा निर्णयहरू लिन्दै, खासगरी त्यस्ता निर्णयहरू जसले आधारभूत आवश्यकताहरू पूरा गर्ने असर पार्दछ।

२.२ सामाजिक प्रजातन्त्र

राजनीतिक क्षेत्रमाथि जनताको प्राधिकार जस्तै आर्थिक प्रजातन्त्र भनेको जनताको आर्थिक क्षेत्रमाथिको प्राधिकार हो। यसको अर्थ हो नागरिक समाजले सबै प्रमुख आर्थिक समस्याहरूको बारेमा निर्णयहरू लिन्दै, खासगरी त्यस्ता निर्णयहरू जसले आधारभूत आवश्यकताहरू पूरा गर्ने असर पार्दछ।

यसकारण राजनीतिक क्षेत्रमाथि जनताको प्राधिकार जस्तै आर्थिक प्रजातन्त्र भनेको जनताको आर्थिक क्षेत्रमाथिको प्राधिकार हो। यसको अर्थ हो नागरिक समाजले सबै प्रमुख आर्थिक समस्याहरूको बारेमा निर्णयहरू लिन्दै, खासगरी त्यस्ता निर्णयहरू जसले आधारभूत आवश्यकताहरू पूरा गर्ने असर पार्दछ।

यसकारण राजनीतिक क्षेत्रमाथि जनताको प्राधिकार जस्तै आर्थिक प्रजातन्त्र भनेको जनताको आर्थिक क्षेत्रमाथिको प्राधिकार हो। यसको अर्थ हो नागरिक समाजले सबै प्रमुख आर्थिक समस्याहरूको बारेमा निर्णयहरू लिन्दै, खासगरी त्यस्ता निर्णयहरू जसले आधारभूत आवश्यकताहरू पूरा गर्ने असर पार्दछ।

यसकारण राजनीतिक क्षेत्रमाथि जनताको प्राधिकार जस्तै आर्थिक प्रजातन्त्र भनेको जनताको आर्थिक क्षेत्रमाथिको प्राधिकार हो। यसको अर्थ हो नागरिक समाजले सबै प्रमुख आर्थिक समस्याहरूको बारेमा निर्णयहरू लिन्दै, खासगरी त्यस्ता निर्णयहरू जसले आधारभूत आवश्यकताहरू पूरा गर्ने असर पार्दछ।

यसकारण राजनीतिक क्षेत्रमाथि जनताको प्राधिकार जस्तै आर्थिक प्रजातन्त्र भनेको जनताको आर्थिक क्षेत्रमाथिको प्राधिकार हो। यसको अर्थ हो नागरिक समाजले सबै प्रमुख आर्थिक समस्याहरूको बारेमा निर्णयहरू लिन्दै, खासगरी त्यस्ता निर्णयहरू जसले आधारभूत आवश्यकताहरू पूरा गर्ने असर पार्दछ।

यसकारण राजनीतिक क्षेत्रमाथि जनताको प्राधिकार जस्तै आर्थिक प्रजातन्त्र भनेको जनताको आर्थिक क्षेत्रमाथिको प्राधिकार हो। यसको अर्थ हो नागरिक समाजले सबै प्रमुख आर्थिक समस्याहरूको बारेमा निर्णयहरू लिन्दै, खासगरी त्यस्ता निर्णयहरू जसले आधारभूत आवश्यकताहरू पूरा गर्ने असर पार्दछ।

यसकारण राजनीतिक क्षेत्रमाथि जनताको प्राधिकार जस्तै आर्थिक प्रजातन्त्र भनेको जनताको आर्थिक क्षेत्रमाथिको प्राधिकार हो। यसको अर्थ हो नागरिक समाजले सबै प्रमुख आर्थिक समस्य

आलोपालो

तमसुक च्यातेर मात्र दुःख सकिन्न

मिटिब्याजीको समस्या लेनदेनको मात्र होइन। यो त मध्येशको दाइजो प्रथा, भोज प्रथा, जात प्रथा, वैदेशिक रोजगारी, नागरिकता तथा भूमिहीन सुकूनासी लगायतसँग जोडिएको राज्यकै गम्भीर समस्या हो।

राज्यले सर्वसाधारण नागरिकको पहुँच स्थापित हुने गरी बैकिड तथा वित्तीय सुविधा उपलब्ध गराउन नसकदा उत्पन्न समस्या हो। यसको लाख भने यहाँका जपिनदार तथा दलाल पूँजीपति वर्गले लिइरहेका छन्। उनीहरूलाई राज्यको कानुनले पनि साथ दिइरहेको छ र मारमा छन् सर्वसाधारण भुईमान्छेहरू।

मिटिब्याजीको समस्या रातारात उत्पन्न भएको होइन। अहिले यो नयाँ स्वरूपमा आएको भने सत्य हो। हिजो माना-पाणी, धान-चामल जस्ता वस्तुको क्रान्ति-सापटी चल्यो भने अहिले यो पैसामा हुँच।

एक पैसा लिएर सय पैसा तिर्पुर्ने अवस्था सिर्जना भएका कैयौं उदाहरण हामीले सुनेकै छौं। उक्त निमुखा नागरिकको बाध्यता हो जसले उनीहरूको प्रगतिको बाटोमा तगारोको भूमिका खेलेको छ। खुशी लुटेको छ, परिवार बर्बाद बनाएको छ।

क्रण कसको रहर होला र ? यसबाटे नागरिकमा सचेतना पनि छैन। क्रण बाँडैने संस्था र व्यक्तिहरूलाई यसबाटे सचेतना अभियान चलाउने रुचि र आवश्यकता छैन, यहाँ त यो आवश्यकता राज्यले पनि महसुस गरेको छैन।

मिटिब्याजसँग जोडिएका कानुनी बाध्यता र जटिलता त्यस्तै छन्। क्रणको सुँडले साहुकारहरू निमुखालाई यतिसम डर्छन् कि उनीहरूको जीवन नै बाँकी रहेदैन। तर पनि कानुनले यो अपराधलाई देखैन, बुझैन, सम्बोधन गर्दैन। पीडितहरू उनीहरूको सबैखाले पीडा सहन बाध्य छन्। हाप्रो कानुन पीडको पक्षमा छ।

क्रण-धनको कारोबार अस्वाभाविक होइन। तर केही खुँखार साहु-महाजनको कारण यो कारबार नै बदनाम हुन युको छ। यसरी क्रण लेनदेनले सामाजिक विश्वास गुमाउन थालेको छ।

हिजो बोल्ने अधिकार थिएन। लोकतन्त्रप्रिय

बोल्ने अधिकार सुरक्षित छ। घटनाहरू लुक्न सक्दैनन्। आफ्नो हकअधिकार लडेर लिने व्यवस्था छ। आफ्नो पीडा राख्ने र सुनाउने अवस्था र सम्भोधन गर्ने व्यवस्था छ। तर यही समस्या सुजाना गर्नेहरू नै यो व्यवस्था र अवस्थामा पनि विवाजमान रहिहरने हो भने यो समस्याको समाधान हुनसक्दैन। भने विकाराल हुँदै जाने हो।

अहिले तराई-मध्येशबाट केही पीडितहरू पैदल हिँडेर काठमाडौं पुऱोका छन्। भोको पेट र खुला आकाश मुनि बसेर काठमाडौंसँग संर्धे गरिरहेका छन्। आफ्नो दुःख, पीडा र सास्त्रिका फेरिस्त मिडिया मार्फत सार्वजनिक गरिरहेका छन्। सरकारलाई दबाव दिइरहेका छन्। धेरैलाई मिटिब्याज भनेको के हो ? भनेर थाहा नहुँदा विभिन्न खाले टिप्पणी गरिरहेका छन्। तर पीडितहरू आफ्नो आर्मानिक जवाब दिइरहेका छन्।

तमसुक च्यातेर मात्र समाधान निकालन सकिदैन। नागरिकको दुःख च्यातुर्पूर्छ। समस्या समाधानमा तगारो बनिरहेको गरिबीलाई च्यातुर्पूर्छ। अभावका तीखा नग्ना भाँच्युपूर्छ। साथसाथै, सबै समस्याको गहिरो अध्ययन गरेर समाधान खोज्युपूर्छ।

राज्यको गरिरहेको कानुनी व्यवस्थाको कारण विगत केही वर्षदेखि उल्लेख्य संछायामा मिटिब्याज, बैकिड र सहकारी तथा लघुवार्षीलाई पीडितहरूको उठीवास भइसकेको छ। केही समयदेखि आमहत्या तथा हत्याकारी घटना पनि बढेका छन्। कागजमा बाहेक सकाराले सर्वसाधारण नागरिकलाई सीधै पहुँच हुने गरी बैकिड सुविधा उपलब्ध गराएको झितहास छैन।

राज्यले यो सुविधा उपलब्ध गराउन नसकदा सर्वसाधारण नागरिकले आफ्नो सानोदेखि दूलो समस्यालाई किनारा लगाउन सामाजिक विश्वासको भरमा जीवन बाँकी ७ ऐजमा

वर्तमान...

वेदो कारण भनेको पार्टी नेतृत्वमा रहेका क्रान्तिकारी कारेडहरूमा विद्यमान आवश्यक सरकारको कमी र सीमा नै हो।

जनयुद्धका तथिखेर व्यापारा लाई एकजना नेतार्णे सालेमावादलाई र साम्यवादलाई त्रै असाल्लिकै भन्ने निष्कर्ष निकाल्दै त्रै साम्यवादलाई र कम्युनिस्ट सहजतन्त्रमा लाई एकजना नेतार्णे विद्यमान आवश्यक गरिरहेको छ। अर्का नेता नेपालमा यथिखेर विद्यमान लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नै जनयुद्धको सुख्या साम भएको, त्यो स्रुति: हाविल भएको र आफ्नो त्यको प्रमुख संरक्षक भएको दावी गर्दै आइरहेका छ।

वास्तवमा जनयुद्धको विद्यमान आवश्यक सरकारको कमी र सीमा नै हो।

जनयुद्धका तथिखेर व्यापारा लाई एकजना नेतार्णे सालेमावादलाई र साम्यवादलाई त्रै असाल्लिकै भन्ने निष्कर्ष निकाल्दै त्रै साम्यवादलाई र कम्युनिस्ट सहजतन्त्रमा लाई एकजना नेतार्णे विद्यमान आवश्यक गरिरहेको छ। अर्का नेता नेपालमा यथिखेर विद्यमान लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नै जनयुद्धको सुख्या साम भएको र आफ्नो त्यको प्रमुख संरक्षक भएको दावी गर्दै आइरहेका छ।

जनयुद्धको विद्यमान आवश्यक गरिरहेको छ। यो वास्तवमा जनयुद्धको विद्यमान लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नै जनयुद्धको सुख्या साम भएको र आफ्नो त्यको प्रमुख संरक्षक भएको दावी गर्दै आइरहेका छ।

जनयुद्धको विद्यमान आवश्यक गरिरहेको छ। यो वास्तवमा जनयुद्धको विद्यमान लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नै जनयुद्धको सुख्या साम भएको र आफ्नो त्यको प्रमुख संरक्षक भएको दावी गर्दै आइरहेका छ।

जनयुद्धको विद्यमान आवश्यक गरिरहेको छ। यो वास्तवमा जनयुद्धको विद्यमान लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नै जनयुद्धको सुख्या साम भएको र आफ्नो त्यको प्रमुख संरक्षक भएको दावी गर्दै आइरहेका छ।

जनयुद्धको विद्यमान आवश्यक गरिरहेको छ। यो वास्तवमा जनयुद्धको विद्यमान लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नै जनयुद्धको सुख्या साम भएको र आफ्नो त्यको प्रमुख संरक्षक भएको दावी गर्दै आइरहेका छ।

जनयुद्धको विद्यमान आवश्यक गरिरहेको छ। यो वास्तवमा जनयुद्धको विद्यमान लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नै जनयुद्धको सुख्या साम भएको र आफ्नो त्यको प्रमुख संरक्षक भएको दावी गर्दै आइरहेका छ।

जनयुद्धको विद्यमान आवश्यक गरिरहेको छ। यो वास्तवमा जनयुद्धको विद्यमान लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नै जनयुद्धको सुख्या साम भएको र आफ्नो त्यको प्रमुख संरक्षक भएको दावी गर्दै आइरहेका छ।

जनयुद्धको विद्यमान आवश्यक गरिरहेको छ। यो वास्तवमा जनयुद्धको विद्यमान लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नै जनयुद्धको सुख्या साम भएको र आफ्नो त्यको प्रमुख संरक्षक भएको दावी गर्दै आइरहेका छ।

जनयुद्धको विद्यमान आवश्यक गरिरहेको छ। यो वास्तवमा जनयुद्धको विद्यमान लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नै जनयुद्धको सुख्या साम भएको र आफ्नो त्यको प्रमुख संरक्षक भएको दावी गर्दै आइरहेका छ।

जनयुद्धको विद्यमान आवश्यक गरिरहेको छ। यो वास्तवमा जनयुद्धको विद्यमान लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नै जनयुद्धको सुख्या साम भएको र आफ्नो त्यको प्रमुख संरक्षक भएको दावी गर्दै आइरहेका छ।

जनयुद्धको विद्यमान आवश्यक गरिरहेको छ। यो वास्तवमा जनयुद्धको विद्यमान लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नै जनयुद्धको सुख्या साम भएको र आफ्नो त्यको प्रमुख संरक्षक भएको दावी गर्दै आइरहेका छ।

जनयुद्धको विद्यमान आवश्यक गरिरहेको छ। यो वास्तवमा जनयुद्धको विद्यमान लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नै जनयुद्धको सुख्या साम भएको र आफ्नो त्यको प्रमुख संरक्षक भएको दावी गर्दै आइरहेका छ।

जनयुद्धको विद्यमान आवश्यक गरिरहेको छ। यो वास्तवमा जनयुद्धको विद्यमान लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नै जनयुद्धको सुख्या साम भएको र आफ्नो त्यको प्रमुख संरक्षक भएको दावी गर्दै आइरहेका छ।

जनयुद्धको विद्यमान आवश्यक गरिरहेको छ। यो वास्तवमा जनयुद्धको विद्यमान लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नै जनयुद्धको सुख्या साम भएको र आफ्नो त्यको प्रमुख संरक्षक भएको दावी गर्दै आइरहेका छ।

जनयुद्धको विद्यमान आवश्यक गरिरहेको छ। यो वास्तवमा जनयुद्धको विद्यमान लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नै जनयुद्धको सुख्या साम भएको र आफ्नो त्यको प्रमुख संरक्षक भएको दावी गर्दै आइरहेका छ।

जनयुद्धको विद्यमान आवश्यक गरिरहेको छ। यो वास्तवमा जनयुद्धको विद्यमान लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नै जनयुद्धको सुख्या साम भएको र आफ्नो त्यको प्रमुख संरक्षक भएको दावी गर्दै आइरहेका छ।

जनयुद्धको विद्यमान आवश्यक गरिरहेको छ। यो वास्तवमा जनयुद्धको विद्यमान लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नै जनयुद्धको सुख्या साम भएको र आफ्नो त